
Anotace

Jean-François Braunstein: *La religion woke*

Paris, Grasset 2022. 281 s.

La religion woke? Náboženství woke? Poslední kniha Jeana-Françoise Braunsteina, emeritního profesora současné filosofie na Université Paris I Panthéon-Sorbonne se týká mimořádně žhavého současného problému, který sice zatím – ale jak dlouho? – jako by se týkal především severoamerického a západoevropského intelektuálního světa, avšak již nepochybně zasahuje čím dále tím více i do našich končin. Tento problém lze vyjádřit několika slovy: mohou si věda, filosofie, historie, společenské vědy vůbec, ale i tak zdánlivě nebo skutečně abstraktní vědecké disciplíny, jako jsou logika, matematika, fyzika atd., setrvale nárokovat ve svých postupech a výsledcích to, co jsme nejméně od dob osvícenství schopni žádat, prosazovat a potvrzovat jako nutnost objektivního přístupu? Přístupu potvrzeného příslušnými metodami, na nichž je nutno trvat, mají-li si věda, filosofie a ostatní disciplíny zachovat svou tvář, svou váhu, svou vážnost?

Anebo, jak to prosazuje hnutí woke, je naopak toto vše jen výsledkem naprostého nepochopení „skutečnosti“, jež je zcela jiná, neboť její současná podoba se zakládá jen a jen na mocenské převaze „starého bílého muže“, jenž si výsostně postavení „objektivní“ vědy prosadil jako jeden ze svých dalších „rasistických“ a sexistických výdobytků? Zničme tuto falešnou objektivitu, žádají čím dál tím hlasitěji zastánci woke, a nově posuzujeme vědu podle morálních kritérií, jež nyní oprávněně vyhlásíme my.

Jean-François Braunstein se dlouhodobě a důsledně zabývá názory prezentovanými hnutím woke. Prostudoval všechna zásadní díla jeho hlavních teoretiků, jejich klíčové teze i argumentační postupy. Zabýval se i osobním a názorovým vývojem jejich autorů, také dopadem jejich myšlenek na širší, především akademické, publikum. Ve zde anotovaném polemickém díle je podrobně analyzá, kriticky rozebírá jejich myšlenky a v konečném důsledku se snaží dekonstruovat jejich názorové postoje. Poukazuje přitom především na rozpory (často zamlčované), které jsou v nich obsaženy. V obecné rovině dospívá k závěru, že z původně prezentovaných dobrých záměrů a oprávněného boje proti diskriminaci postupně vyplývají ne-li absurdní, pak přímo nebezpečné důsledky, které posléze vedou nejen k rozostřování, ale i rozbíjení hranic světa, ve kterém žijeme.

Profesoru Braunsteinovi vyšla v českém překladu již jedna kniha, seriózně a důsledně varující před zdánlivými výstřelky, ve skutečnosti však velmi nebezpečnými tendencemi, které se šíří především z amerických univerzit.¹ Nová publikace profesora Braunsteina by si jistě rovněž zasloužila české vydání.

Petr Horák

Fakulta filozofická Univerzity Pardubice
phorak88@gmail.com

¹ Braunstein, J.-F., *Filozofie, která přišla o rozum*. Z francouzského originálu *La Philosophie devenue folle : le genre, l'animal, la mort* (Paris, Grasset 2018) přel. P. Horák. Brno, CDK 2021. 296 s.